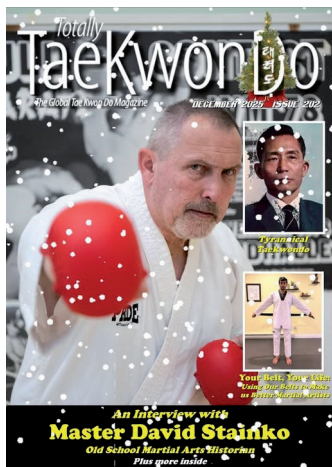

Predvodnik stare škole borilačkih vještina

U borilačkim vještinama ako imate znanja i vještine, diplome i titule vam nisu potrebne. Ako se pak hvalite svojim titulama ili diplomama a da ne posjedujete znanja i vještine, one su vam bezvrijedne

DAVID STAINKO, cijenjeni instruktor i svjetski priznati stručnjak za borilačke vještine, posvetio je pet desetljeća učeći, vježbajući, proučavajući, a zatim i podučavajući različite borilačke vještine. U zajednici onih koji se bave borilačkim vještinama, instruktor David Stainko prepoznat je kao osoba čije se znanje o toj tematici ističe, a to svakog mjeseca pokazuje i na stranici Zaštite gdje je redovni autor u rubrici borilaštva. Pa, saznajmo više o profesoru Stainku, majstoru borilačkih vještina, stručnjaku za borilačke znanosti te jednom od predvodnika stare škole borilačkih vještina.

== Kada se dogodio vaš prvi susret s borilačkim vještinama?

Godine 1972. sam dobio malu ali meni zanimljivu knjižicu naziva "Karate Made Easy", autora Moya Rone, na engleskom jeziku. Počeo sam je listati, gledati slike i pokušavao oponašati vježbe onoliko koliko sam mogao razumjeti. No to me nije zadovoljilo, pa sam se upisao u "Budokai karate klub" u Rijeci, gdje sam dobio člansku iskaznicu početkom 1973. i tada počinje moj "put" u svijet borilačkih vještina.

Kalav je budokai stil karatea?

Budokai je stil karatea koji potječe iz Londona i vuče korijene još iz 1918. na temeljima prvog judo kluba u Europi naziva budokwai kojeg je vodio japanski majstor Gunji Koizumi, a koji je u početku podučavao jiu jitsu. Naziv Budokai sastoji se od dvije riječi: budo - put umijeća borbe te kai - škola. Budokai karate stil u svijetu je još poznat i pod nazivima

budokwai, budokwan te budokan stil, koji je nastao u Maleziji, ali također na temeljima Budokai stila. Budokai je vrlo učinkovit stil karatea s prepoznatljivom tehnikom koja je mješavina tradicionalnog načina juda, jiu jitsua i karatea. Rad s oružjem kao dio vještine počela se u budokai karate stilu intenzivnije primjenjivati sredinom 60-ih godina.

== No, budokai nije jedini stil karatea kojeg ste vježbali.

Imao sam priliku da već 1973. prisustvujem seminaru koji je vodio poznati majstor shotokan stila Taiji Kase. Kasnije sam učio i od drugih majstora shotokan stila među kojima posebno ističem Hirokazu Kanazawa, Hidetaka Nishijama, Shiroshi Shirai te dr. Ilija Jorga. Od dr. Emina Topića učio sam stil budokai, od Maria Topolška stil uechi ryu, a od Yoshinao Nanbua stil sankukai. Danas sam nositelj titule 8 Dan Budokai karate - do stila te sam jedan od rijetkih izvornih predstavnika tog stila. Inače imam i zvanja 3Dan u shotokan stilu, 2 Dan u uechi ryu stilu te 2 Dan u kyokushinkai

stilu a čiji sam bio začetnik u Hrvatskoj. Dobro su mi poznati i karate stilovi goju ryu i wado ryu.

== Ne želite se svrstati kao član u neku od karate organizacija, zašto?

Danas je postalo popularno da svaki malo poznatiji majstor osnuje svoju organizaciju karatea. U svijetu egzistira više od 15 shotokan organizacija a ista je stvar i s kyokushinkai karate organizacijama. Kod drugih stilova karatea je nešto malo bolja situacija ali ne u potpunosti. Od mnoštva različitih karate organizacija koje danas egzistiraju, gotovo sve tvrde kako su autentične. S njihovom tvrdnjom se ne mogu složiti jer vidim mnoge promjene koje su unijeli u odnosu na izvorni stil kakav sam učio. Danas kada dođete u karate klubove, uglavnom vježbaju sportski karate s rukavicama. To i nije karate, već isključivo sport. Stilovi karatea baš ih i ne zanimaju previše. Instruktori su karate treneri, nisu učitelji - sensei. Karate kao vještina "prazna šaka" za njih i ne postoji. Borilačke vještine nisu sport, one su daleko više od toga.

Kada god podučavam druge osobe, i sam ponešto naučim od njih

Imate nadimak Sensei, kako ste ga dobili?

Tako su me moji učenici prozvali još početkom 1988. godine, kao svojevrsan oblik poštovanja prema mojem predanom radu u borilačkim vještinama. Njima je to tada djelovalo zanimljivo a ja se tome nisam protivio. Tako da mi je taj nadimak ostao do danas. Danas me pojedinci nazivaju i hanshi, sifu, master, grand master. Sama titula kojom me netko oslovljava nije mi važna dok postoji njihova iskrena želja za učenjem. Kada god podučavam druge osobe, i sam ponešto naučim od njih. Što više imate znanja to ste svjesniji koliko toga još ne znate. U borilačkim vještinama ako imate znanja i vještine, diplome i titule vam nisu potrebne. Ako se pak hvalite svojim titulama ili diplomama a da ne posjedujete znanja i vještine, one su vam bezvrijedne.

== Stručnjak ste i za borilačku vještinu kung fu.

S kung fu borilačkom vještinom sam se prvi puta susreo 1974. u Njemačkoj, na seminaru majstora Al Dacascosa. Kasnije sam učio u Italiji od majstora Shin Dae Wonga, stručnjaka za stilove tan lang, kao i varijantu shaolin stila i pa kwa stila. Stil thai chi chuan sam počeo učiti u Hrvatskoj i Italiji a nastavio u Švicarskoj i Engleskoj. Poznati su mi svi stilovi. Godine 1982. sam počeo učiti stil wing chun kod instruktora koji su bili učenici danas slavnog učitelja Ip Mana. Na tim temeljima i pod utjecajem filmova Bruce Leea sam učio i jeet kune do sistem, čak sam bio i jedan od začetnika tog sistema borbe u tadašnjoj Jugoslaviji.

== Imate zvanje instruktora u kung fuu te status sifu majstora.

Taj status u kung fu vještini imam od 1985. I kung fu je danas drugačiji u odnosu na nekad i način na koji sam ga osobno učio. U mnogim je stilovima evidentno došlo do promjena. Danas se

u svijetu uz thai chi uglavnom najviše govori o kung fu stilovima sanda i wu shu. Posebno mi je interesantan jeet kune do kao sistem borbe koji danas mnogi propagiraju, a da u stvari prilično malo znaju o tom sistemu. Mnogi današnji instruktori jeet kune do sistema samo oponašaju pokrete Bruce Leea, a to je posve pogrešno. Bruce je uvijek govorio da u borilačkim vještinama trebate izraziti sebe te da jeet kune do kao sistem borbe trebate isključivo prilagoditi sebi i svojim sposobnostima. Mnogi ne razumiju da taj sistem nije u potpunosti učinkovit ako niste majstor. Trebate imati znanja, brzinu i iskustvo u borbi. Uostalom, sam naziv vam sve govori - presresti šaku odnosno uspjeti predvidjeti protivnikov napad i presresti ga prije njegova djelovanja. Presresti napad protivnika može jedino dobar, iskusan i vješt borac, za sve druge osobe to je uglavnom samo "iluzija".

Bio sam u osiguranju mnogih poznatih i slavnih osoba

U počecima ste radili i kao redar u noćnim klubovima, te u zaštitarskim firmama.

Na prvoj godini fakulteta kada je bio ples brućosa ponudili su mi da budem na ulazu te pazim na red i disciplinu. Kasnije su me pozvali da radim u studentskoj diskoteci. Godine 1984. su me pozvali da dođem raditi u noćni klub "Tropicana" gdje sam bio odlično plaćen. Radio sam i kao redar u Italiji, te u raznim zaštitarskim firmama kao šef zaštitarskih skupina. Bio sam u osiguranju mnogih poznatih i slavnih osoba, čak sam bio u osiguranju i papi Ivanu Pavlu II.

Znamo da ste i boksački trener.

U Rijeci, mom rodnom gradu, boks je kao borilačka vještina posebno cijenjen. Možete biti svjetski prvak u hrvanju, mačevanju, u judu, karateu ili taekwon dou, ali ako se niste bavili boksom i niste dolazili u boksački klub i tamo sparirali, kao da niste ni postojali kao borac ili kao netko tko ozbiljnije vježba borilačke vještine. Tako sam i ja započeo, zavolio boks i ostao u boks. Kasnije sam vježbao boks u Zagrebu a treneri su mi bili Milan Richter i Ivan Sertić, iskusni treneri koji su učili i neke od olimpijskih pobjednika. Godine 1987. sam postao boksački trener.

Tada sam započeo učiti i savate-francuski boks, te stekao zvanje instruktora srebrne rukavice.

Poznate su vam i korejske borilačke vještine, a vodili ste i tang soo do klub.

Još 1974. godine sam u Njemačkoj gledao demonstraciju majstora Jhoon Rheea. Kao zaljubljenik u borilačke vještine za taekwon do su me ponovno zainteresirali kolege na Kineziološkom fakultetu, pa sam tako s njima krenuo na treninge. U 1982. započeo sam vježbati TKD po ITF sistemu. Glavni instruktor za Hrvatsku bio je korejski majstor TKD Park Sun Yae, koji je tada bio nositelj titule 5 Dan. Upoznao sam i generala Choi Hong Hi, no ipak najviše me se dojmio seminar u Engleskoj koji je vodio Hee Il Cho. Godine 1988. ponudili su mi da vodim prvi Tang soo do klub u Hrvatskoj i to sam prihvatio kao svojevrsan izazov. Uglavnom su od mene tražili da se baziram na Tang soo do načinu kako ga je prezentirao Chuck Norris. Bio sam svjedok da su mnogi TKD instruktori iz ITF načina zbog političkih razloga prešli u tada "isplativiji i popularnijem" WTF sistemu.

== Bili ste uspješan natjecatelj u više različitih borilačkih sportova. Recite nam nešto o svojoj sportskoj karijeri?

Da, imao sam oko 200 borbi od kojih oko 17 poraza, no nije mi poznata potpuna te precizna statistika. Tada se nije vodila toliko precizna statistika kao danas, a i nastupao sam u različitim borilačkim sportovima. Započeo sam s natjecanjima u kung fuu, gdje sam bio juniorski prvak Jugoslavije dvije godine zaredom. Kasnije sam se natjecao u klasičnom karateu, kao i u budokai karateu gdje sam bio vođa ekipe koja je bila ekipni prvak Jugoslavije 1982. i 1983. godine. Kasnije sam se natjecao u semi i full contact karateu, pa sam prešao u kick boxing gdje sam bio sudionik na četiri Europska i četiri Svjetska prvenstva. Bio sam najmlađi natjecatelj na prvom Svjetskom WAKO prvenstvu 1978. u Berlinu. Natjecao sam se u raznim organizacijama WAKO, ISKA, PKA, WWMA, WKU, JSO, CONI, FITAK. Iskreno ni ne znam sve organizacije za koje sam nastupao. Nastupao sam za Hrvatsku, ali i za Italiju i Njemačku a takmičio sam se i u Engleskoj za jedan kung fu klub iz Oxforda. Borio sam se u kung fuu, karateu, semi i full contact karateu, kick boxingu, boks, hrvanju, judu, taekwon dou, imao sam borbe i u savateu, kyokushinkai karateu, pa čak i nekoliko borbi u Jugoslavenskoj vojsci. Osvajao sam razna natjecanja u bivšoj Jugoslaviji ali i otvoreno prvenstvo Italije i Njemačke. Bio sam prvak Europe te član ekipe Europe u kick boxingu, kao i vice prvak svijeta 1988. Kada sam imao 29 godina, počeo je u Hrvatskoj Domovinski rat, i za sport više nije bilo vremena.

== Danas imate status veterana Domo- vinskog rata.

Bio sam na ratištu, uz nekoliko manjih prekida, od 1991. do 1994. godine. Prvo sam bio u pješadiji, pa zapovjednik tenka i nišandžija u tenku, da bi me kasnije na moj izričit zahtjev prebacili iz tenkovske jedinice u vojnu policiju. Iz vojske sam otišao u statusu vojni policajac strijelac.

== Manje je poznata činjenica da ste ofor- mili prvi službeno registriran MMA klub.

Godine 1978. smo tadašnji Omladinski Budokai klub Viktorija ponovno registrirali, ali pod novim nazivom Klub borilačkih vještina Viktorija. U tadašnjoj Jugoslaviji imali smo mnogo problema oko registracije. Tada su u Europi svi klubovi imali nazive boksački, hrvачki, judo, kung fu, karate, taekwon do. Nije bilo ni jednog kluba koji je u svom nazivu objedinjavao sve borilačke vještine. Bio je to zasigurno prvi klub takvog nazivlja u Europi a možda i u svijetu. U to sam vrijeme razmišljao da ako se bavite nekom od borilačkih vještina, teško da ćete moći izbjeći a da niste u manjem ili većem kontaktu i s nekom drugom borilačkom vještinom. U to vrijeme, s 16 godina starosti, bio sam najmlađi verificirani WAKO glavni instruktor nekog borilačkog centra u Europi.

== Jedan ste od rijetkih instruktora siste- ma borbe bartitsu, koji nazivaju i bori- lačkom vještinom Scherloka Holmsa.

Bartitsu je borilački sistem koji je nastao u Londonu u Engleskoj, a osmislio ga je Englez Edward William Barton - Wright. Danas je to zaboravljena sistem borbe. Bartitsu kao sistem samoobrane je iznimno učinkovit te ima prednosti u odnosu na mnoge druge danas poznatije i popularne sisteme ili stilove. Problem kod tog sistema je što, ako želite njime ovladati, potrebno vam je sedam godina vježbanja.

== Danas imate status stručnjaka za bori- lačke znanosti.

Magistar sam kineziologije i viši organizator kineziološke rekreacije, a diplomirao sam na fakultetu u Zagrebu. Od 1972. se neprekidno bavim borilačkim vještinama. Godine 1995. sam započeo s pisanjem stručnih članak, a 2004. sam završio pisanje knjige "Povijest borilačkih umijeća". Knjigu sam objavio u e-izdanju u Hrvatskoj i vrlo je uspješna i čitana. Kažem da sam stručnjak za borilačke znanosti no često instruktori to pojednostave pa kažu da sam stručnjak za borilačke vještine.

Na seminarima uvijek morate započeti s tehnikom postepeno

Rijetko održavate seminare. Zbog čega?

Danas su druga vremena, tako da mi se neke stvari nikako ne sviđaju. Na seminarima uvijek morate započeti s tehnikom postepeno, jer niste sigurni u razinu znanja sudionika. I onda, niste ni započeli a današnji instruktori odmah krenu s onim - da to nam je poznato, to znamo. Jednostavno nemaju strpljenja da dođete do naprednije tehnike. Ponekad se nađu i oni koji nisu u stanju kontrolirati svoj ego. Takve osobe znaju biti toliko neugodne da ih morate "oboriti" kako bi ih urazumili. Također, tu je i pitanje novca. Svoje seminare ne naplaćujem, tražim samo da mi se refundira putni trošak. I tu onda nastane problem jer mnogi instruktori misle da samo ono što su skupo platili vrijedi. Te osobe uopće ne shvaćaju da nema tog novca kojim mi mogu platiti za poduke i znanje iz onoga što sam ja stjecao godinama. Nadalje, pojedinci misle da ako su nešto platili, time automatski moraju dobiti i neku titulu ili status. Neki idu čak toliko daleko da mi guraju na potpis različite diplome. Te diplome i titule su na takav način kupljene, one nisu zaslužene radom.

== Nedavno ste izjavili da niste zadovoljni načinom na koji se borilačke vještine razvijaju. Što im zamjerate?

Više je toga, teško je sve i spomenuti. Primjerice, karate je vještina prazne šake a danas se na raznim karate takmičenjima rukavice učestalo koriste. U današnjem karateu su one postale neizbježne. Mnogi stilovi karatea su danas marginalizirani te zapostavljeni a sama srž karatea je gotovo pa zaboravljena. Mnoge karate tehnike su danas zaboravljene, kao na

ima mnoštvo dodijeljenih zvanja i titula a realnog znanja u stvarnosti je daleko manje.

== Što podrazumijevate pod nazivom sta- ra škola?

To je termin za nekadašnji način treninga. U tadašnje vrijeme udarci su se zadavali čvršće pa je bilo i mnogo više modrica. Treningu se pristupalo s većom ozbiljnošću i s potpunom predanošću. Prema svakoj pojedinoj vješтини odno-

silo se s poštovanjem. Za nas je boks još uvijek plemenita vještina, mačevanje vrhun-
ska vještina, karate vještina prazne šake, hrvanje vještina samoobrane za gospo-
du, judo i jiu jitsu vještina nježnog načina i tako dalje. Danas kada dođem u karate klubove održati trening, njihova kimona pucaju kao da su od papira, a u taekwon do centrima trećina njih nakon

primjer pojedini udarci rukom i mnoga bacanja. Iz juda su izbačene mnoge tehnike samo kako bi judo postao sport. U taekwon dou kao i u nekim oblicima jiu jitsa, natjecatelji više uopće ne nose kimono ili dobok, već dresove. Na pojedinim natjecanjima izvode se takozvane kreativne kate koje su mješavina plesno akrobatsko gimnastičkih vježbi koje su borilačkim vještinama nemaju ništa zajedničko. Tu su i čudna sportska pravila. Zlatnu olimpijsku medalju u karateu dodijelili su osobi koja se nije znala ispravno zaštititi već je dobila čisti udarac nogom u glavu. U američkom kempo karateu ima više instruktora koji imaju zvanje 10 Dan nego u svim ostalim karate stilovima. Danas u borilačkim vještinama

treninga odlazi šepajući sa slomljenim nožnim prstima. U pojedinim borilačkim školama često uopće ne koriste štitnik za zube, a neki vježbači nisu u stanju učiniti deset sklekova. Danas se sve svodi samo na sport. Sport ima određena pravila ponašanja, a ona su ponekad bez ispravnih kodeksa časti, kao i načina ponašanja koji su vjekovima egzistirali u borilačkim vještinama. Dovoljno je da pogledate današnja UFC takmičenja. Osnova borilačkih vještina je poštovanje. Pojedine borilačke vještine ne možete vježbati bez partnera. Što je vaš partner bolji, time je velika vjerojatnost da ćete i vi postati bolji. Zato svog partnera na treningu, kao i svog protivnika na natjecanju trebate poštovati. ■